

Hem>Rättsliga åtgärder>Var och hur?>Vilket lands lag gäller?

Vilket lands lag gäller?

Cypern

1 Rättskällor

1.1 Autonoma nationella regler

När ett gränsöverskridande ärende tas upp inför domstol är reglerna om vilken lag som är tillämplig i Cypern först och främst de som anges i EU-rätten, i synnerhet förordning (EG) nr 593/2008 om tillämplig lag för avtalsförpliktelser (Rom I) och förordning (EG) nr 864/2007 om tillämplig lag för utomobligatoriska förpliktelser (Rom II).

I övriga avseenden följer de cypriotiska domstolarna sin egen rättspraxis, om det inte finns några relevanta nationella lagar eller lagstadgade bestämmelser. Om relevant rättspraxis saknas i Cypern tillämpar domstolarna brittisk "common law" (dvs. rätt som grundar sig på rättspraxis) enligt artikel 29.1.c i domstolslagen (lag 14/60).

1.2 Multilaterala konventioner

Haagkonventionen av den 1 juli 2005 om tillämplig lag för och erkännande av truster, ratificerad av Cypern genom 2017 års ratificeringslag 15.III.

1.3 Viktiga bilaterala konventioner

Ej tillämpligt.

2 Tillämpning av lagvalsreglerna

2.1 Tillämpning av lagvalsreglerna ex officio

Domaren måste inte tillämpa dessa regler på eget initiativ. Frågan får endast tas upp av en part i målet, som måste kunna presentera bevisning för att ett annat lands lag gäller före cypriotisk lag. Om domstolen inte är övertygad tillämpas cypriotisk lag.

Eftersom ovannämnda praxis handlar om bevisning och förfaringssätt, påverkas den inte av förordningarna (EG) nr 593/2008 och (EG) nr 864/2007.

2.2 Renvoi (återförvisning och vidareförvisning)

Enligt förordningarna (EG) nr 593/2008 och (EG) nr 864/2007 är inte återförvisningsregeln tillämplig. I sådana ärenden som inte omfattas av förordningarna kan dock återförvisningsregeln tillämpas på följande sätt:

Den domstol som prövar ett ärende för vilket det fastställs att ett annat lands lag bör tillämpas måste antingen tillämpa enbart de interna nationella bestämmelserna i denna lag eller tillämpa lagen i sin helhet, även de internationella bestämmelser som är tillämpliga enligt denna.

I det senare fallet uppstår svårigheter eftersom bestämmelserna om tillämplig lag enligt det andra landets rättssystem kan hänvisa domaren till cypriotisk lag, som han/hon måste tillämpa (återförvisning). I ett sådant fall har domstolen två möjligheter: att godta återförvisningsregeln och tillämpa cypriotisk lag (delvis återförvisning) eller förkasta denna bestämmelse och i stället tillämpa ett annat lands lag i sin helhet (fullständig återförvisning).

2.3 Ändring i anknytning

För att förhindra problem som kan uppstå till följd av ändring i anknytning (t.ex. hemvist, den plats som den lösa eller förvaltade egendomen flyttas till), används vanligtvis regeln om tillämplig lag för att fastställa vilket datum anknytningen påvisats. Se till exempel artikel 7 i Haagkonventionen av den 1 juli 1985 om truster.

2.4 Undantag (ordre public och internationellt tvingande regler)

Ett annat lands lag bör inte ens tillämpas när reglerna om tillämplig lag kräver detta, om detta skulle vara oförenligt med grunderna för rättsordningen i Cypern. Enligt rättspraxis inbegriper "grunderna för rättsordningen" de grundläggande principerna om rättvisa samt allmän moral och etik (*Pilavachi & Co Ltd v. International Chemical Co Ltd (1965) 1 CLR 97*).

Ett annat lands lag bör inte heller tillämpas i fråga om särskilda avgifter, skatter och beskattning.

2.5 Utredning om innehållet i utländsk rätt

Tillämplig bestämmelse är den som slogs fast i målet mellan *Royal Bank of Scotland plc mot Geodrill Co Ltd m.fl. (1993) 1 JSC 753*. Enligt denna måste en part som hävdar att en utländsk lag är tillämplig på ärendet först göra ett yrkande och därefter tillhandahålla sakkunnigbevisning som domstolen ska godta. Om domstolen inte godtar bevisningen eller ingen av parterna gör ett yrkande ska cypriotisk lag gälla.

3 Lagvalsregler

3.1 Avtalsförpliktelser och rättsakter

Förordning (EG) nr 593/2008 (Rom I) är tillämplig på alla avtalsförpliktelser och rättsakter där frågan om vilken lag som är tillämplig tas upp.

3.2 Utomobligatoriska förpliktelser

Förordning (EG) nr 864/2007 (Rom II) är tillämplig i de flesta fall, och den generella regeln är att tillämplig lag bör fastställas utifrån var skadan uppkommer (*lex loci damni*), oavsett i vilket eller vilka länder indirekta följder skulle kunna uppstå. Förordningen innehåller även särskilda bestämmelser om hur tillämplig lag ska fastställas för särskilda utomobligatoriska förpliktelser, till exempel otillbörlig konkurrens och produktansvar.

För truster gäller tillämplig (lag (ratificeringslag) för och erkännande av truster från 2017 (lag 15.III/2017, genom vilken 1985 års Haagkonvention ratificerades. Enligt ratificerings-lagen och konventionen bör truster regleras genom den lag som förvaltaren valt. I annat fall bör truster regleras genom den lag som de har närmast anknytning till.

3.3 Personalstatut

Efternamn

Lagen om förhållandet mellan föräldrar och barn (lag 216/90) är tillämplig för fastställande av efternamn. Enligt lag 216/90 fastställs ett barns efternamn genom en gemensam förklaring av föräldrarna inom tre månader efter barnets födelse. Om föräldrarna inte gör en sådan förklaring får barnet faderns efternamn. Ett barn som föds utom äktenskapet bör ges moderns efternamn om inte fadern erkänner sitt faderskap till barnet eller fram tills att fadern gör detta.

Hemvist

Personers hemvist fastställs enligt kapitel 195 i lagen om testamenten och arv, där det anges att varje person alltid har antingen en "hemvist förvärvat genom födelseorten" eller en "hemvist förvärvat genom val av bosättningsort".

Ett barn som fötts inom äktenskapet under faderns levnadstid har sin hemvist förvärvat genom födelseorten vid faderns hemvist vid födelsen.

Ett barn som fötts utom äktenskapet, eller ett barn som fötts efter faderns bortgång, har sin hemvist förvärvat genom födelseorten vid moderns hemvist vid födelsen.

Behörighet

En persons behörighet att ingå äktenskap omfattas av äktenskapslagen (lag 104.I/2013. Artikel 14 föreskriver att en person inte har behörighet att ingå äktenskap om han/hon är under 18 år eller om han/hon, när äktenskapet ingås, inte kan ge sitt samtycke på grund av psykisk funktionsnedsättning eller utvecklingsstörning, någon annan typ av tillstånd eller sjukdom eller drogberoende, som gör honom/henne oförmögen att förstå och vara medveten om sina handlingar.

Även om paret i fråga, eller en av personerna, är under 18 år anses de dock ha behörighet att ingå äktenskap om de är minst 16 år eller om deras vårdnadshavare har gett sitt skriftliga samtycke eller om äktenskapet är motiverat av synnerliga skäl. Om ovannämnda samtycke inte ges eller om ingen vårdnadshavare finns, bör frågan om huruvida en person har behörighet att ingå äktenskap avgöras av familjedomstolen i det distrikt där personen i fråga bor.

När det gäller behörigheten att vidta rättsliga åtgärder föreskrivs det i artikel 11 i kapitel 149 i lagen om avtal att en person är behörig att ingå avtal om han/hon är vid sina sinnens fulla bruk och inte har fråntagits denna behörighet genom lag. Enligt lagen anses inte en gift person vara obehörig att ingå avtal enbart på grund av att han/hon är under 18 år.

3.4 Fastställande av förhållandet mellan föräldrar och barn, inklusive adoption

3.4.1 Fastställande av förhållandet mellan föräldrar och barn

Det juridiska förhållandet mellan föräldrar och barn, inbegripet föräldrans ansvar, underhåll och kommunikation, regleras genom cypriskt lag, framför allt lagen om förhållandet mellan föräldrar och barn (lag 216/90).

Förordning (EG) nr 2201/2003 (Bryssel II-förordningen), förordning (EG) nr 4/2009 och 1996 års Haagkonvention om behörighet, tillämplig lag, erkännande, verkställighet och samarbete i frågor om föräldrans ansvar och åtgärder till skydd för barn är också tillämpliga på de frågor som de omfattar.

3.4.2 Adoption

För adoptionsärenden vid cypriskt domstol tillämpas cypriskt lag, oavsett om adoptionsärendet är av gränsoverskridande slag eller inte.

3.5 Äktenskap, ogifta/sammanboende par, partnerskap, äktenskapsskillnad, separation, underhållsskyldighet

3.5.1 Äktenskap

Frågor som rör ingående och upplösning av äktenskap regleras i Cypern genom 2003 års äktenskapslag (lag 104.I/2003). De omfattas också av FN-konventionen angående samtycke till, minimiålder för samt registrering av äktenskap, som Cypern ratificerat genom lag 16.III/2003.

3.5.2 Ogifta/sammanboende par samt partnerskap

3.5.3 Äktenskapsskillnad och separation

Skilsmässofrågor regleras genom artikel 111 i konstitutionen och lag 22/1990 om försök till förlikning och religiös upplösning av äktenskap ("Attempt at Reconciliation and Spiritual Dissolution of Marriage Act") med avseende på religiösa äktenskap samt äktenskapslagen (lag 104.I/2003).

Haagkonventionen om erkännande av äktenskapsskillnader och hemskillnader från 1970, vilken ratificerats av Cypern genom lag 14.III.1983, är tillämplig på frågor som rör erkännande av äktenskapsskillnad och hemskillnad.

3.5.4 Underhållsskyldighet

Underhållsskyldighet

Lagen om makars förmögenhetsförhållanden (lag 232/1991), i ändrad lydelse, föreskriver följande:

Om makarna inte längre är sammanboende kan domstolen, på en av makarnas begäran, utfärda ett beslut om att den andra maken ska betala ett underhållsbidrag till den sökande maken.

Underhållsskyldighet mellan före detta makar gäller när någon av dem inte kan försörja sig själv utifrån sin egen inkomst eller egendom och

- om hans/hennes ålder eller hälsotillstånd är sådant, när skilsmässan fullbordats eller när tidsfristerna nedan löpt ut, att han/hon inte kan börja eller fortsätta att utöva ett arbete och därigenom säkert försörja sig själv,
- om han/hon har vårdnaden om en underårig eller ett myndigt barn eller någon annan person i beroendeställning som inte kan ta hand om sig själv på grund av fysiskt eller psykiskt funktionshinder och om den begärande personen därmed hindras från att finna lämplig sysselsättning,
- om han/hon inte kan få stadigvarande och lämplig sysselsättning eller behöver yrkesutbildning, under högst tre år efter att skilsmässan fullbordats,
- om andra omständigheter föreligger som gör det nödvändigt att bevilja underhåll när skilsmässan fullbordats av rättviseskäl.

Underhåll kan nekas eller begränsas av synnerliga skäl, framför allt om äktenskapet var kortvarigt eller om den maka som kan ha rätt till underhåll kan ställas till svars för skilsmässan eller separationen eller om han/hon själv har framkallat underhållsbehovet.

Rätten till underhåll bör också upphöra eller så bör underhållsbeslutet ändras där omständigheterna så kräver.

Underhållsskyldighet för barn

Enligt lagen om förhållandet mellan föräldrar och barn (lag 216/90) har föräldrarna gemensam underhållsskyldighet för ett barn efter sina egna ekonomiska medel. Ovannämnda underhållsskyldighet kan fortsätta, genom ett beslut eller ett rättsligt avgörande, även efter att barnet når vuxen ålder, om detta är befogat av särskilda omständigheter (t.ex. om barnet inte är beslutskompetent eller lider av funktionsnedsättning, tjänstgör vid nationalgardet eller studerar vid en utbildningsanstalt eller yrkesskola).

Ett barn har fortfarande rätt till underhåll från föräldrarna även om han/hon äger egendom.

3.6 Makars förmögenhetsförhållanden

Artikel 13 i lag 232/1991 gäller, och den allmänna regeln i denna är att makarnas autonomi med avseende på egendom inte förändras genom äktenskapet.

Enligt artikel 14 i lagen kan dock den ena maken göra anspråk på den andra makans egendom om äktenskapet löses upp eller annulleras, förutsatt att den begärande maken på något sätt har bidragit till att öka värdet på den andra makans egendom. Den begärande maken kan, genom rättsliga åtgärder, begära ersättning motsvarande den del av det ökade värdet som han/hon bidragit till.

Den ena makans bidrag till att öka värdet på den andra makans egendom anses utgöra en tredjedel av ökningen, om det inte kan påvisas att makans bidrag motsvarar ett lägre eller högre värde.

Värdeökningen i makarnas egendom inbegriper inte sådant som de erhållit genom gåva, arv, legat eller annat bidrag.

3.7 Arv och testamente

Alla frågor som rör arv, med undantag för formkraven för upprättande och upphävande av testamente, regleras genom förordning (EU) nr 650/2012 om behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt godkännande och verkställighet av officiella handlingar i samband med arv och om inrättandet av ett europeiskt arvsintyg.

Enligt artikel 22 i ovannämnda förordning får en person låta rätten till sitt arv styras av lagen i det land där personen är medborgare vid tidpunkten för sitt val eller vid sin död. Lagvalet ska uttryckligen anges i en förklaring.

Om testamente finns gäller Haagkonventionen av den 5 oktober 1961 rörande lagkonflikter i fråga om formen för testamentariska förordnanden, beträffande testamentes och gemensamma testamentens formella giltighet. Enligt artikel 1 i konventionen ska ett testamente vara formellt giltigt om det upprättats i enlighet med någon av följande lagstiftningar:

- a) Lagstiftningen i det land där arvlåtaren upprättade testamentet.
- b) Lagstiftningen i det land där arvlåtaren hade medborgarskap när han/hon dog eller upprättade testamentet.
- c) Lagstiftningen i det land där arvlåtaren hade sin hemvist eller var bosatt när han/hon dog eller upprättade testamentet.
- d) Om testamentet avser fast egendom: lagstiftningen i det land där den fasta egendomen finns.

3.8 Sakrätt

Förordning (EG) nr 593/2008 (Rom I), där det anges att ett avtal omfattas av den lag som parterna valt, är tillämplig på förbindelser som medför skyldigheter med avseende på fast egendom. I avsaknad av parternas lagval gäller artikel 4 i förordningen, där det uttryckligen anges vilken lag som är tillämplig i respektive fall.

När det gäller avtal som avser sakrätter, enligt cypriotiska domstolars rättspraxis, tillämpar domstolen lagen i det land där den fasta egendomen finns (*lex situs*).

3.9 Insolvens

Tillämplig lag fastställs genom förordning (EG) nr 1346/2000 om insolvensförfaranden. Detta är lagen i den stat inom vars territorium sådana förfaranden inleds.

Senaste uppdatering: 11/12/2023

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.